

Uredništvo - uprava: Ljubljana, Kopitarjeva 6, telefon 4001-4004

Mesečna naročnina 18 lit, za inostranstvo 31-50 lit,

Cek. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate

NOVEMBER 1943

6

SOBOTA

Schwere Kämpfe bei Kertsch und Kiew

Vergebliche Sowjetangriffe gegen unsere Brückenköpfe am unteren Dnjepr - Zahlreiche Feindpanzer abgeschossen Heftige Kämpfe an der süditalienischen Front

DNB. Aus dem Führerhauptquartier, 5. November. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Beiderseits von Kertsch dauern die harten Kämpfe um die feindliche Landköpfe an. Die Kriegsmarine versenkte dort ein feindliches Kanonenboot sowie zwei Landungsfahrzeuge und beschädigte ein Schnellboot und mehrere Landungsschiffe schwer. Bei vergeblichen feindlichen Angriffen gegen die Nordeingänge der Halbinsel Krim wurden gestern wieder eine Anzahl Sowjetpanzer abgeschossen. Bei einem erfolgreichen Gegenangriff zeichnete sich eine rumänische Panzerkompanie durch hervorragende Tapferkeit besonders aus.

Am unteren Dnjepr unternehmen die Sowjets vergebliche Angriffe gegen unsere Brückenköpfe. Schwächere Kräfte, die den Fluss überschritten, wurden vernichtet. Im grossen Dnjepr-Bogen scheiterten südlich und südwestlich Dnjeprpropetrowsk starke feindliche Durchbruchangriffe am zähen Widerstand unserer Truppen. Eigene Gegenangriffe werfen vorübergehend eingebrochenen Feind wieder zurück. Dabei wurden in einem Abschnitt von 40 angreifenden Sowjetpanzer 23 abgeschossen. Bei und nördlich Kiew setzten die Sowjets ihre von Panzern unterstützten Angriffe fort und erzielten einige Einbrüche. Schwere Kämpfe sind dort im Gange.

Auch in dem unübersichtlichen Gelände südwestlich Velikije Luki dauern die heftigen Kämpfe an, bei denen 32 Sowjetpanzer vernichtet wurden.

Angriffsversuche feindlicher Flieger gegen ein deutsches Versorgungsgeleit an der Eismeerfront wurden durch Jagd- und Zerstörerverbände vereitelt. In Luftkämpfen und durch Heeresflak wurden 16 Sowjetflugzeuge ohne eigene Verluste abgeschossen.

An der süditalienischen Front haben heftige Kämpfe mit mehreren beiderseits des Volturno zum Angriff angetreten feindlichen Divisionen begonnen. Im Ostabschnitt erlitt der Feind bei neuen vergeblichen Angriffen empfindliche Verluste. Südlich Istanio sind die Kämpfe noch im Gange. In den Vortagen wurden in diesem Abschnitt über dreissig feindliche Panzer abgeschossen.

Unsere Küstenverteidigung verhinderte feindliche Landungsversuche im Raum von Istanio und Pescara und versenkte dabei ein feindliches Schnellboot.

Schwächere britische Bomberverbände flogen in der vergangenen Nacht in den dänische Küstenraum sowie nach Westdeutschland ein und verursachten durch Bombenwürfe einige Gebäudeschäden. Neun Bombenflugzeuge wurden abgeschossen.

Deutsche Kampfflugzeuge griffen in der Nacht zum 5. November Ziele im Stadtgebiet von London an.

Težki boji pri Kerču in Kijevu

Brezuspešni sovjetski napadi na naša mostišča na spodnjem Dnjepru - Številni sovražni tanki uničeni - Ogorčene borbe na južnoitalijanskem bojišču

Führerjev glavni stan, 5. nov. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil objavlja:

Na obeh straneh Kerča se nadaljujejo ob sovražnih mostiščih hudi boji. Vojna mornarica je tamkaj potopila neko topničarko in 2 izkrcevalni ladji, poškodovala pa je nek hitri čoln in več izkrcevalnih čolnov. Pri brezuspešnih sovražnih napadih proti severnim vhodom na Krimski polotok je bilo večeraj znova uničenih več sovjetskih oklepnikov. Pri uspešnem protinapadu se je po svojem junaštvu posebno odlikovala neka romunska oklepna četa.

Na spodnjem Dnjepru so Sovjeti zamenj napadali naša mostišča. Manjše sile, ki so nekoračile reko, so bile uničene. Zaradi junaškega odpora naših čet so se izjalovili v Dnjepru kolenu močni sovražni kovi prodorni poskusi južno in jugozahodno od Dnjeprpropetrowska. Z lastnimi protinapadi je bil začasno napredujoči sovražnik vržen nazaj. Pri tem je bilo na nekem odseku izmed 40 napadajočih sovjetskih tankov uničenih 23. Pri Kijevu in severno od njega so nadaljevali Sovjeti s svojimi s tanki podprtimi napadi ter dosledno nekatere vdore. Tam so v teku hudi boji. Težki boji so se nadaljevali tudi na nepreglednem ozemlju jugozahodno od Velikih Lukov, kjer

je bilo uničenih 32 sovjetskih oklepnikov.

Zaradi posega lovskih in rušilnih letalskih jat so se ponesečili poskusi sovražnih letalcev napasti neko našo ladijsko spremeljavo v Lednem morju. V letalskih bojih in zaradi zadetkov protiletalskega topništva je bilo brez lastnih izgub sestreljenih 16 sovjetskih letal.

Na južnoitalijanskem bojišču so se pričeli siloviti boji z več sovražnimi divizijami, ki so prišle z napadom na obeh straneh Volturna. Na vzhodnem odseku je imel sovražnik pri novih brezuspešnih napadih občutne izgube. Južno od Istenija boji še trajajo. V zadnjih dneh je bilo na tem odseku uničenih preko 30 sovražnih tankov.

Naša obalna obramba je onemogočila sovražne izkrcavalne poskuse na področju pri Isteniju in pri Pescari ter je pri tem potopila nek sovražni hitri čoln.

Šibkejša britanska bombniška jata so priletela v pretekli noči nad danksko primorje ter nad zahodno Nemčijo. Bombe so povzročile škodo na poslopih. Devet bombnikov je bilo sestreljenih.

Nemška bojna letala so napadla v noči na 5. november cilje na področju mesta Londona.

Ošima obiskal Atlantski zid

Berlin, 5. nov. DNB. Cesarski japonski poslanik Ošima si je ogledal Atlantski zid in je končal svoj večdnevni obisk z ogledom neke armade v jugozahodni Franciji. Poslanik je odnesel prepričevalne vtise o močni obrambni pripravljenosti številnih vojaških naprav in trdnjav, ter o udarni moči tamošnje vojske.

Nemčija se jača iz dneva v dan

Lizbona, 4. nov. DNB. Zunanje politični urednik lista »Diario Popular« Jose de Freitas piše k moskovski konferenci, da ne smemo pozabiti, da dogovori veljajo le tako dolga, dokler so v korist kateri izmed zainteresiranih strank.

Kar se tiče bitk v Sovjetski zvezi, ne morejo biti cilji vrhovnega poveljstva oborožene sile danes isti kot so bili leta 1941. Moramo pa reči, da jim nikoli ni uspelo spraviti nemške armade na rob propada. Nemčija ne samo vzdržuje svojo moč, temveč jo jača iz dneva v dan, od ure do ure.

Konec stavke v USA

Lizbona, 4. nov. DNB. Rudarska strokovna organizacija je objavila, da je bil z vlado dosežen sporazum, ki stopi takoj v veljavo in ki bo veljaven toliko časa, dokler bodo rudniki pod državnim nadzorstvom. Zato je bilo 530.000 stavkujočih rudarjev pozvanih, naj gredo znova na delo.

Angloamerikanci tiskajo lirske bankovce

Milan, 5. nov. DNB. Angloamerikanci so z letali prepeljali na zasedeno južnoitalijansko ozemlje večjo pošiljko italijanskih bankovcev, ki so bili tiskani v Zedinjenih državah. V južnoitalijanskih gospodarskih krogih se bojuje, da bo z uvozom teh ponarejenih lirskih bankovcev še bolj omajen že itak skrajno zmeden gospodarski položaj.

Emanuelova karikatura

Stockholm, 5. nov. DNB. List »Evening Standard« priobčuje karikaturu Viktorja Emanuela, ki jo je narisal znani politični slikar David Low. Ta karikatura, v kateri naj se zreali angleško javno mnenje, prikazuje Viktorja Emanuela kot majhnega in šklepetnega moža s peresom na čepici. Na čepici piše: »21 let sodelovanja s fašizmom.« Viktor Emanuel koraka počasi po stopnicah neke palače, na katere vzhodno stoji Badoglio in javlja: »Vaše Veličanstvo, avtomobil čaka.« Ob vzhodu stopnic pa stoji tovrstni avtomobil z napisom: »Zbiranje odpadkov.«

Badoglio v zadregi

Bern, 4. nov. DNB. Exchange javlja iz Neaplja: V razgovorih maršala Badoglija z zastopniki šestih političnih strank je nastopila kriza. Čeprav je Badoglio izjavil, da bo v primeru, če bi kasneje volitve prinesle večino republikani, takoj priznal iz tega izhajajoče posledice za kraljevski dom, zastopniki strank vendar niso hoteli stopiti v njegovo vlado. Izjavili so, da Badoglio, ki kaže svojo lojalnost kralju in prestolonasledniku, ni zanje primeren mož ter da morajo odkloniti sodelovanje v vladi, ki bi bila podrejena kralju.

Pravoslavni odgovor Stalinu

Dunaj, 5. nov. DNB. Pod predsedstvom vrhovnega poveljarja ruske pravoslavne cerkve v tujini, beogradskega metropolita Anastazija, so se zbrali na Dunaju nadškofoje evropskih metropolitskih okrajev. Na zborovanju je bila sklenjena resolucija in poziv pravoslavnim vernikom. V resoluciji in pozivu najostreje žigosajo prozoren, kamufliran in nepravilni moskovski volitev patrijarha in celokupno Stalinovo cerkveno politiko. Volitve pa proglašajo na podlagi cerkvenega prava za protikanonične in zato neveljavne.

Nov hrvatski zun. minister

Zagreb, 3. nov. DNB. Uradno objavlja, da je Poglavlak na lastno željo razrešil ministra dr. Mila Budaka njegovih dolžnosti ter ga upokojil. — Nadalje javlja, da je Poglavlak na predlog ministrskega predsednika dr. Mandića imenoval za novega zunanjega ministra dosedanjega poslanika I. razreda in opolnočnega ministra v Soliju dr. Stjepana Perića.

Kratka poročila

—kg— Vsaj en črnc na mirovni konferenci. Kakor piše »Daily Mail« je izjavila Rooseveltova žena, da morajo biti tudi črnci zastopani na mirovni konferenci. Za mizo mora sedeti vsaj en črnc, da bo sodeloval o miru.

—kg— Tožbe proti Girandu. Kakor poroča Reuter, je bilo v sredo naperjenih proti generalu Girandu več tožb zaradi njegove dvojne politične vloge. Očitno bodo zahtevali od njega, naj se javno postavi proti maršalu Petainu in zanika vsako zvezo z Vichyjem. General je takšne zahteve že večkrat odklonil.

—kg— Demobilizacija na Portugalskem. V četrtek je odredil vojni minister obsežno demobilizacijo rezervistov, ki so bili vpoklicani na izsenske manevre portugalske vojske.

Zločinstva nad nemškimi ujetniki

Berlin, 4. nov. DNB. Major Erich Hönnmann iz Kölna, ki se je dne 1. junija iz angleškega vojnega ujetništva v Kanadi, poroča: Konec junija in začetek julija 1. 1940 smo bili na velikem potniškem parku »Duchess of York« na poti iz Liverpoola v Quebec. Bilo nas je okoli 3000 vojnih ujetnikov in civilnih internirancev. Takoj po vkrcanju se je izkazal nek angleški stotnik kot fanatičen sovražnik Nemcev. Nek drugi ujetnik in sicer sanitetni narednik Wolfgang Seifler iz Bindiaha pri Bayreuthu pa pripominja, da so se na tem stotniku na prvi pogled opazili tipični židovski znaki. Stotnik je povsod zasledoval Nemce, kričal nad njimi in jih skušal brez slehernega povišja povsod zbadati z bajonetom. Nekoč je vzel bajonet in z njim bodel na vse strani, da bi zabodel katerega interniranca in ravno v tem trenutku je vstopil major Hönnmann, proti kateremu pa si ni upal nastopiti. Anglež je bil močno zabuhel

v obraz in po vsem videzu pijan.

Ujetniki in interniranci so smeli biti podnevi ob določenih urah na majhnem, od vseh strani zaprtem krogu. Z višjega dela krova, na katerem je bilo večina nekaj angleških častnikov, pa so bile naperjene na ujetnike strojne in puške. Enkrat, in sicer 25. junija 1940, je prišel na krov tudi ta stotnik in prišel nenadoma hruliti Nemce, da naj gredo narazen, kar pa je bilo kaj težko izvedljivo na majhnem prostoru. Preden so ulegli Nemci ugoditi njegovemu pozivu, je že ukazal straži, naj strelja nanje. Stražnik je streljal preko Nemcev v vodo, nakar mu je stotnik sam nižje pometil puško. Tako je bil smrtno zadet nek interniraneec. Na krovu se nahajajoči nemški polkovnik Friemel je takoj vložil zaradi tega umora najostrejši protest. Slišali smo nato, da je bil angleški stotnik zaprt, vendar podrobnosti nismo več zvedeli.

Uspešen sunek proti angleški obali

Berlin, 4. nov. DNB. V sredinem vojnem poročilu objavljena potopitev dveh parnikov pred angleško južno obalo predstavlja izid smotnega in junaškega napada lahkih nemških pomorskih lis proti močno zaščiteni angleški spremeljavi. Neugodno vreme je olajšalo približanje k nasprotniku, zato pa je otežilo izvedbo napada ter je bilo težko zadeti cilje. Angleški konvoj je bil močno zaščiteno. Ko so ga na navzlec gosti megli opazili naši čolni, so ga takoj napadli. Nek parnik z 2.500 tonami je bil potopljen z dvema torpedoma. Prav tako je bil večkrat zadet neki drugi parnik z 2.000 tonami.

Ko so se naši čolni po uspešnem napadu odmaknili od sovražnika, je bil tudi ta parnik že v takem stanju, da moramo brez dvoma računati z njegovo potopitvijo.

Na povratku se je zoperstavilo našim čolnom veliko število topničark in hitrih čolnov, ki so se pa hitro umaknili, čim so nemške ladje odprle nanje dobro namenjen ogenj. V slabem vremenu se je sovražnik hitro umaknil.

Lahke nemške pomorske sile niso imele izgub, čeprav so naravnost iskale in tudi začele boj s sovražnikom. Vse so se nepoškodovane vrstile v svoja oporišča.

Nevednost o današnji Nemčiji

Berlin, 5. nov. DNB. V kakšni groteskni nevednosti o razmerah v Nemčiji živi angleško in ameriško prebivalstvo, pripovedujejo mnogi vrnivši se nemški vojni ujetniki. Majhnemu človeku v Ameriki ali angleškemu meščanu je bilo popolnoma onemogočeno, da bi si ustvaril stvarno sodo o nemški vojni moči v moralnem, vojaškem in gospodarskem pogledu. Povratniki podčrtavajo, da so si zaradi enostranske agitacije namenoma ustvarili v Angliji v lastno škodo popolnoma napačno sliko o današnji Nemčiji. S tem v zvezi pripovedujejo posamezni vojni ujetniki, da je bilo angleško

prebivalstvo s filmi, ki morajo vzbujati mržnjo proti Nemčiji, speljano na popolnoma napačno pot. Večina ljudi v Angliji, tako pripovedujejo mnogi povratniki, po videzu sploh ne vedo, zakaj se bojujejo. Politična nezrelost, nezadovoljnost, pesimizem, zmerjanje in prepripi se stalno ponavljajo med taboriščnimi stražami. Poddesetnik Theo St. iz Hildesheima, ki je bil v kanadskem taborišču, je lahko opetovano ugotovil, da Angleži in Amerikanci presojujejo svoje vojne izgleda napram izgledom Nemčije in njenih zaveznikov vse drugače kot ugodno.

»Anglija bo plačala račun«

Bruselj, 4. nov. DNB. V zvezi z moskovsko konferenco piše list »Nouvel Journal« o sredozemskem vprašanju: »Anglija bo morala plačati račun moskovskih dogovorov.« Churchillova deklaracija o »večni« angleški nadvladi v Sredozemskem morju je dobila sedaj trdnjen prizvok, ki ga mora opaziti vsak jasnoviden Anglež. Zabraniti Italiji ne samo Malto, temveč vsakršno svobodo in možnost razširjanja zgolj zato, da bi se potem lahko Amerikanci vgnezdili v Senegal, Maroku, Alžiru, Palestini, Siriji in Abesiniji, dočim se Sovjeti bližajo Bosporu in Dardanelam — vse to je komedija, ki bo lahko domnevno londonsko zmago nad Nemčijo in Japonsko — če bi ta sploh bila mogoča — izpremenil v grenak poraz. Ako bo morje okrog Rima mednarodno ali celo pozorišče sovjetskoameriškega delovanja, bo s tem nujno prenehalo biti v posesti Anglije. »Pobakati moramo« končuje list. »če ne

bo pomorsko tekmovanje med Anglijo in USA konec koncev ojačilo Sovjetske zveze, ki jo je London takoj nes pametno poklical na pomoč.«

Letalski uspehi v Italiji

Berlin, 5. nov. DNB. Dne 3. novembra so nemški bojni in lovski letalci napadali na južnoitalijanskem bojišču in to posebno na področju izliva Trigna z bombami in strelnim orožjem sovražni oskrbovalni promet, taborišča in topniške in protiletalske postojanke. V nizkih poljih so bila uničena sovražniška oskrbovališča in tankovska vozila. Naši lovci so sestrelili na sprednjem bojišču 3 sovražne bombnike in med letalsko bitko nad sovražnim ozemljem eno ameriško lovsko letalo. Enote protiletalskega topništva, ki so že dne 2. novembra sestrelile 4 angleške bombnike in 4 lovška letala, so sestrelile dne 3. novembra ponovno 4 sovražna letala.

Vzhodnoazijska konferenca v Tokiu

Tokio, 5. nov. DNB. (Vzhodnoazijska služba.) V Tokiu so se sestali k veliko-vzhodnoazijski konferenci voditelji šestih neodvisnih vzhodnoazijskih držav: Japonske, Kitajske, Tajske, Mandžukui, Filipinov in Burme. Na tej konferenci, ki je prva tovrstna v zgodovini, bodo obravnavali vsa vprašanja medsebojne podpore za dosego skupnega cilja.

Poleg ministrskega predsednika Toja, predsednika Vancingveja, predsednika Lavrela in Adipadi Pa Mawa se udeležijo te konference tudi Subhas Chandra Bose.

Za začetni seji je v petek prvi sprejeli ministrski predsednik Tojo. Najprej je podal pregled današnje svetovne

negi položaja in je še enkrat osvetlil japonski ideal ustvaritve velikega vzhodnoazijskega skupnega področja. Temu idealu je postavil nasproti prejšnjo anglo-ameriško nasilniško politiko, ki si je v imenu civilizacije in kulture prizadevala zgolj gospodarsko izkoriščati Azijo. Ob obravnavanju indijske neodvisnosti je postavil Tojo angloamerikancem neposredno vprašanje, kako se sklada Atlantska karta s sedanjimi razmerami v Indiji.

Kot naslednji govornik se je zahvalil Vancingvej Japonski za njeno prizadevanja in emancipacijo Kitajske ter izjavil, da je sedaj končno napočil dan, ko bodo ideali Sunyacena uresničeni.

10 ameriških ladij in 250 letal uničenih

Tokio, 5. nov. DNB. (Vzhodnoazijska služba.) Cesarski glavni stan je objavil v petek, da so bili od 31. oktobra na področju Salomonskih otokov težki boji. V teh bojih so zginili Amerikanci okoli 10 vojnih ladij, med njimi več težkih križark in rušilcev, dve veliki prevoznici ladij in več manjših enot. Druge križarke in rušilci so bili najtežje poškodovani.

V poročilu glavnega stana čitamo med drugim: Japonska izvidniška letala so odkrila v vodstvu južno od Nove Georgije močne sovražniške konvoje, s katerimi je skušal nasprotnik ojačiti izkrcavalna mostišča na otoku Menu. V nočeh od 31. oktobra do 2. novembra so napadale enote japonskega mornariškega letalstva zoporedoma v več valovih te konvoje in so jim prizadele najtežje izgube. Pri tem sta bili takoj potopljeni dve veliki prevoznici ladij ter ena križarka, en rušilec in 40 izkrcevalnih čolnov. V letalskih bojih je bilo sestreljenih še 10 letal.

Nasprotnik se je zjutraj dne 1. novembra izkrcal v bližini Rta Torokina na otoku Bougainvillu in na nekem drugem

kraju tega otoka. Naše čete sedaj v tesnem sodelovanju z letalstvom uničujejo te sovražne čete. V zadnjih dneh je napadel sovražnik z okoli 250 letali Rabaul. V silovitih letalskih bojih je pri tem izgubil skupno 201 letalo. Izguba 27 letal še ni utegnila biti točno ugotovljena. Na japonski strani je bilo zgubljenih 15 letal in to po večini letala, ki so se sama vrgla na ukazane cilje.

Dne 2. novembra je napadlo 135 sovražnih letal Buko severno od Bougainvillu. Sovražnik je pri tem izgubil 15 letal pri lastni izgubi 15 letal.

V noči na 1. november je prišlo v vodstvu otoka Bougainvillu do pomorske bitke z močnimi sovražniškimi enotami, ki so obstojale predvsem iz križark in rušilcev. Pri tem so bile potopljene tri križarke in dva rušilca. Poleg tega je bilo zgubljenih več drugih križark in rušilcev, ena križarka pa je bila lahko poškodovana. Ta pomorska bitka se bo v zgodovini imenovala »Pomorska bitka pri otoku Bougainvillu«.

Viktor Emanuel sam kriv svoje nesreče

Rim, 4. nov. DNB. »Corrispondenza Repubblica« graja v svojem članku z naslovom »Monarhija v pregnanstvu« protitalijansko zadržanje radijske postaje v Bariju. Korespondenca se zlasti zgraža nad dejstvom, da postaja obravnava najvažnejša notranjopolitična vprašanja, kot n. pr. debata za in proti monarhiji, zgolj v angleščini. Tako je n. pr. grof Storza 1. novembra po radiju Bari objavil svoj intervju, ki ga je imel v angleščini z dopisnikom International Service in v katerem je dejal, da je odstop Viktorja Emanuela nujen pogoj za ustanovitev vladne koalicije. Na ostala izjavanja grofa Storze, da namreč vlada v vseh krajih, ki jih je obiskal v južni Italiji, odpor proti savojski hiši, a

velike simpatije za maršala Badoglija, pri čemer le obžalujejo, da obdaja maršala nekaj bivših znanih fašistov, odgovarja »Corrispondenza«, da se Badoglio sam v letih 1925—1941 ni nikdar pokazal v civilni obleki brez fašističnega znaka. Iz Storzeve izjave pa v ostalem jasno izhaja, da ni v protifašističnem taboru več nikogar, ki bi bil pripravljen še kaj žrtvovati za Viktorja Emanuela. Kralj je mislil, da bo rešil sebe in svojo hišo, a je s tem samega sebe pahnil v nesrečo. Sedaj pa ga zaničujejo in punišajo na cedilu tudi njegovi pomočniki. »Corrispondenza« zaključuje svoj članek s stavkom: »Toda po večnih zakonih svetovne zgodovine je to zaslužilo.«

Resno svarilo portugalskega lista

Lizbona, 4. nov. DNB. Ker so med portugalskimi množicami širili lažna mnenja, da Sovjetska zveza ni več domovina razkrajajočega boljševizma, temveč redoljubna in v normalnih prilikah živeča narodna država, svari organ Portugalske legije znova pred to nevarno zmoto.

List opozarja na propagando v Portugalski, ki trdi, da nima komunistična stranka v Sovjetski Rusiji nikake besede več, da je Stalin zgolj vrhovni poveljnik za svobodo borečih se sovjetskih vojsk ter da se je Sovjetska

zveza sploh močno spremenila. Na ta način varajo nevedneže in lahkovere. V resnici pa je današnja Sovjetska Rusija prav taka kot je bila včerajšnja, to se pravi boljševiška in brezbožna. Do danes ni Stalin prekal se niti ene točke Marxovega ali Leninevega programa. Razveljavil ni niti enega komunističnega zakona, niti ni razpustil GPU. V Sovjetski zvezi še vedno pozdravljajo s stisnjenimi pestjo, ki je simbol mržnje. Če je boljševizem oblekel oržje, je to storil le zato, da bi ovce lažje prevrtil. Zato pa morajo pastirji budno stražiti!

Glas vesti

Nek narodni izkoreninjenec, človek, katerega slika je krasila judovsko-framasonsko razstavo v Beogradu, sodnik enega najvišjih sodišč na našem pravem področju in honorarni učitelj prava na ljubljanski univerzi dr. Anton Kržišnik si je te dni prilačil vlogo sodnika nad vsem slovenskim narodom in ga obsodil na smrt. V simboličen znak te obsodbe je dal umoriti 19 sinov tega naroda in zapret, da se bo tako zgodilo vsakemu, kdor ne misli tako kot on, morilec in odpadnik.

Zglašali smo se nad tem strašnim moralnim in miselnim padcem ter ugotovili, da pomeni ta dogodek moralno dekadenco dela naše inteligence.

Toda — ali ne bo ostalo zgolj pri zgledu? Ali res ne bomo vsaj sedaj potegnili posledice iz tega dejstva? Kajti vsi tisti, ki soglašajo s Kržišnikom in Stantetom in raznimi Breclji, Serneci, Milavci, Kidriči, Kardelji in drugimi narodnimi odpadniki, se sede z vami pri isti mizi in pomakajo roko z nami v isto skledo, še nam lomijo kruh resnice po vseučiliških katedrah in knjižnicah, se razsojajo o krivici kot sodniki, se branijo pravice kot odvetniki, še odločajo o gospodarskih vprašanjih podjetji.

Ko je E. Zola zaklical svoj »J'accuse« ob eni sami krivični obsodbi Dreyfusa, se je zganil ves civilizirani svet in zahteval, da se potegnejo kar najodločnejše posledice zaradi te krivice. Danes, ko je samozvano sodišče zločinskih tolovajev narod obsodilo na smrt in umorilo ne le enega ali devetnajst Slovencev, ampak poglavalno v smrt na tisoče in desetisoče naših moralno najboljših, narodnostno najbolj zavednih, versko najbolj pozitivnih bratov in sestra — stojimo in gledamo! — Ali nas res morajo drugi učiti, kaj je naša kulturna in pa narodna dolžnost v trenutku, ko ne gre za posamezno vprašanje in posameznika, ampak za vse in za ves naš narod. Dolžnost, ki jo dolgujemo vsej naši častni zgodovini in našim bodočim rodovom, dolžnost, ki jo dolgujemo človeški kulturi in civilizaciji, dolžnost, ki bi jo čutil zadnji Indijanec v preriji in črne v džungli, le naša zakrknjena vest je ne čuti!

Upravičeno vprašujemo v tej odločilni uri v zgodovini našega naroda: Ali je Društvo slovenskih sodnikov že izključilo iz svoje sredine Kržišnika, Tominška, Jožeta Rusa in druge.

Ali je Advokatska zbornica že črtala iz seznama zagovornikov pravice razne Stantete, Breclje, Zupančiče, Tominške, Černeje, Šnuderle, Vavpetiče...

Ali je Zdravniška zbornica že izločila iz svoje častite družbe razne Breclje, Milavce, Strancarje, Nvake...

Ali je Inženirska zbornica črtala inž. Tepino, inž. Serneca...

Ali so upravni odbori naših društev, ustanov in podjetij odklonili sodelovanje z ljudmi, ki simpatizirajo z zločinskimi tipi, ki se skrivajo pod krinko narodnega gibanja, pa prav ta narod in njegovo imovino na najstrašnejši način uničujejo?

Ali se poštenim delodajalcem ne budi glas vesti ob dejstvu, da še vedno štejejo za svoje nameščence ljudi, ki se udeležujejo morilskih in propagandnih pohodov največjih narodnih nasprotnikov, brezdomnih komunistov?

Ko so varnostni organi iskali po Sloveniji znanega morilca Haceta, ki

Vsako zaklonišče mora imeti zasilni izhod, ki naj bo čim bolj oddaljen od vhoda.

KNJIGE

slovenske in v tujih jezikih, leposlovje, jezikoslovje, literarna veda, tehnika, medicina in druge panoge kupuje

Ljudska knjigarna v Ljubljani
Pred škofijo 5 — Miklošičeva cesta 5

Živel sem mesec dni med tolovaji

Piše prisiljen mobiliziranec.

Pri zadnjem vozu se je polomila ročica in treba je bilo speti lojtnice z varnim šel sem s »tovarišem« Korlom, stari komunistom, politdelegatom v našem vođu v vas iskat primerno verigo.

»Fant, težko bova kaj dobila! Ta vas je tako zagrizeno belogardistična, kot hudič!«

Prisla sva do čedne hiše z velikim hlevom. Četudi se je že popolnoma zdnilo, so bila vrata zaprta in ni bilo slišati nobenega glasu. Trkava, ropotava, pa nič. Pričevna razbijati s kopitom po vratih, ko se nazadnje oglasi boječ dkliski glase: »Kaj bi radi?«

»Odprite,« je še kar nekam prijazno zaklical Korl.

Drsajoci koraki bosih nog so se približali vratom, zapah je zaropotal, ključ je zaskrtal v veliki starinski ključavnici.

»Kako dolgo boste pa danes spali,« se je na pragu pošalil Korl, »dobro vam gre, če lahko tako dolgo spite.«

»Saj nismo spali,« se izgovori desetletni deklet, ki nam je prišel odpirat.

»Kje pa je gospodar?«

je pravo jagnje v primeri s Kidričem Brecljem, Baeblerjem, Avšičem in drugimi komunističnimi vodilnimi morilci, smo vsi Slovenci — ker smo se vedeli kaj je poštenje, kaj je čast, komaj čakali, da škodljivca človeške družbe čimprej vlove.

Ako se hoče naša inteligenca še prištevat slovenskemu narodu, tedaj je skrajni čas, da stopi iz rezerve in da začne z vsem poštenim slovenskim narodom boj za vzpostavitev vseh vrednot, ki jih komunisti tepta in

Komunistična roparska sla nima meje

V roke nam je prišel odlok, ki sta ga dne 8. oktobra t. l. izdala komunistična tolovajska poglavarja Josip Vidmar in Boris Kidrič. Odlok se glasi:

»Odlok o razpisu 3 odstotnega posojila Narodne osvoboditve.

Cl. 1. Na temelju uredbe o posojilu Narodne osvoboditve AVNOJ-a od 15. januarja 1943, ki se nanaša na vsa teritorija Jugoslavije, razpisuje Izvršni odbor Osvobodilne fronte slovenskega naroda posojilo Narodne osvoboditve v znesku petdeset milijonov lir za potrebe NOV in PO Slovenije in osvobojenega slovenskega ozemlja.

Cl. 2. Posojilo narodne osvoboditve se obrestuje s 3 odstotki, ki bodo izplačani istočasno s povrnitvijo posojila.

Cl. 3. Posojilo bo vrnjeno v enem letu po osvoboditvi celokupnega slovenskega ozemlja v takratni narodni veljavi in v razmerju današnje kupne moči lire v že osvobojenem slovenskem ozemlju.

Cl. 4. Vpis posojila Narodne osvoboditve se vrši pri vseh odborih OF v času od 15. oktobra do 30. oktobra 1943. leta.

Na položaju, dne 8. oktobra 1943.

Predsednik: Josip Vidmar, l. r.

Sekretar: Boris Kidrič, l. r.

Človeku zastane dih, ko bere te podle vrstice, ta izrodek bolnih možganov zločinskih uzurpatorjev. Ni jim zadosti toliko in toliko milijard škoda na slovenskem narodnem premoženju, ni jim zadosti toliko tisočev nedolžnih slovenskih žrtv, bili so sposobni, da so si izmislili še to satansko zamisel, ki naj slovenski narod osvoboditve še za petdeset milijonov lir. Ni besed, da bi človek mogel

Večji dovoz vina v Ljubljano

Ljubljana, 4. nov.

Proti koncu meseca oktobra so ljubljanski vinopivci doživeli neljubu presenečenje: prišlo je primanjlovin vina. Kdor pozna Ljubljance, ve, da jih je to zelo neljubu prizadelo. Nočemo reči, da bi bili vsi Ljubljanci sami pijanci, ne med njimi je prav lep in časten odstotek abstinentov, poštena večina pa je zmernih pivcev in odstotek pravih alkoholikov je le majhen, toda vino spada k naši domači prehrani pri večini moških približno tako kot pri Francozih ali Italijanih ali pa kot pivo pri Nemcih. Tudi v časih sedanje vojne se ljubljanski moški neradi odrekajo vinu, čeprav je drago, toda vsaj skromna merica ga mora biti na dan!

Malo čudno se je vinopivcem zdelo, da bi vina kar tako hitro zmanjkalo, in sicer prav ob politični spremembi. Kaj imajo vinske zaloge vendar opravka s dogodki po svetu? Uganili so, da si pričeli vinski trgovci in gostilničarji s prav divjo spekulacijo z vinom, ki ga je čez noč zmanjkalo. Tam, kjer so ga pa še dočeli, se je vino čez noč podražilo od prejšnjih 20 na 30 lir, tako da sta veljala dva dozi vina že 6 lir. Pa niti po tej ceni ni bilo vina dobiti ob vsakem času. Pošteni gostilničarji, ki so vino še dočeli, čeprav dražje, so imeli na mah polne lokale. Tako so morali ukiniti vsako prodajo vina čez ulice in so bili pri tem prizadeti zlasti tisti, ki ne hodijo v gostilne ter so si vino dali prinašati na dom, da so ga pili na primer po kosilu ali po večerji, prizadeti so bili bolniki in pa stari, onemogli ljudje. Drugi gostilničarji so točili vino samo ob gotovih urah, recimo med 6 in 7 zvečer, pa po večini samo stalnim gostom in določeno količino, ne več, kakor pol litra na osebo, kar je seveda dovolj in je bilo pijanje izključeno.

V tej vinski krizi, ki je naše mesto najbrž prvič zadelo, odkar beleži zgodovina — med prejšnjo svetovno vojno ni v Ljubljani na primer nikoli zmanjkalo vina, drugega pa vsega — se je spomnil najprej neki ljubljanski gostilničar, za nji mpa še drugi in tudi vinski

hoče v svojem strašnem prevratnem besu uničiti.

Zavedajmo se: proces izločanja komunistične miselnosti, ki se je tako zajel v številne naše inteligente, gre neizprosno naprej do zmage dobrega nad komunističnim zlom.

Zavedajmo se: Ako ne bomo jasno in dosledno potegnili posledice, ki nam jih diktira ura dneva, ki poteka, si redimo gada na prsih, z lastno krvjo dolimo zmaja, ki bo o prvi priliki zopet strahotno zamahnil s svojim pošastnim repom in uničil vse, prav vse, kar je še ostalo zdravega in nepoškodovanega v sedanjem strašnem neurju.

zadostno ožigosati to sramoto, ki je nastala med kulturnim slovenskim narodom.

Samo moreča vprašanja lahko zastavimo ljubljanskim bogataškim krogom, ki so financirali ta zločinski pokret. Kdo bo narodu povrnil ta denar? V imenu katere oblasti nastopajo, ko razpisujejo javno posojilo? Kdo jamči narodu, da teh njegovih petdeset milijonov lir ne bo izginilo v žepih nekaj desetnih tolovajskih poglavarjev, ki se pripravljajo na odhod.

Ljubljanska Drama: Goldoni: »Kavarnica«

(Premiera 29. X. 1943.)

Po množici italijanskih del v preteklih dveh sezonah smo dobili letos kot četrto predstavo Goldonijevo Kavarnico. Pisatelj je bil na sporedu in smo že povedali koliko nam more danes nuditi. Delo je staro in ima predvsem kot starina svojo vrednost. Lahko je ob svojem času priložilo valove smeha, posebno med benečani, danes je to za nas lahko toliko bolj zanimivo, čeprav je delo iz leta 1734. Nekatere značilnosti in čudno svojega je imelo to mesto se do pred kratkim, morda ima še danes. Ozke, umazane ulice so ob jutrih čudno osamljene, v kotu čepi maček, nad okni vise raztrgane cunje. Ko stoji sonce že visoko, se pojavi na vratih zaspani Benečan in iz

ker jim je narod za petami? Ljubljanski finančniki, na vas je, da nam date javen odgovor!

Mi smo si že od vsega začetka na jasnem, kam ves ta direndaj vodi. Vse žrtve, ki jih je moral slovenski narod prinesiti na oltar OF, ki so ga po vseh zamisljenih spekulantskih možganov naredili ljubljanski finančniki z denarjem, prigoljufanem iz naroda, naj dajo Kidričem, Baeblerjem in drugim možnost, da se bodo lahko zopet skrivali po zameststvu in pripravljali nove podvige proti narodu, ki jih bo izpljunil in ker vse to vemo, bomo znali najti način, da bodo vsi naši OFarski finančniki in spekulanti za plom vsaj delu narodu naropane denarja v valuti ali naravi položili v roke ljudstvu, ki ni samo krivo svoje nesreče. Ne varajte se — na to vas prav posebno opozarjamo —, da bo po naši lepi navadi ostalo samo pri besedah, češ: kaj pa so že naredili, ko je toliko besed! Ne varajte se! Dejanja bodo sledila, kadar bo to primerno. In kdaj bo to, ne bomo vprašali vas! Prišlo pa bo! S tem »besedičenjem« bi vas le radi opozorili, da ne boste imeli nobene stvari, na katero bi se lahko sklicevali in rotili nebo in človečanstvo na pomoč! Komunistična roparska sla ne pozna meje in vi jo neposredno ali posredno podpirate. Posledico si lahko mislite. Ne oznanjamo maščevanja, le narod mora dobiti plačane dolgeve!

Vse imamo skupaj, tako rekoč na kupu: kavarno, igralnico, brivnico, gostilno... In Goldoni opazuje ljudi, ki igrajo, pijejo kavo in opravljajo. Kavarnar Ridolfo, dober, malo naiven človek, spreobrača mladega trgovca Eugenija, ki zapravlja svoje premoženje s kvantitativno. Flaminio, preoblečen v grofa, odira tovariša, plemič Don Marzio pa komentira dogodke, hlasta za novicami in jih hitro širi dalje. Vse živi lahkotno, v brezdrevju in to potiska morda komedijo še najbolj v stare, zlate čase.

Samo zelo dobri igralci morejo rešiti delo, da se ne dolgočasimo ob njem. In za to so poskrbeli igralci in režiser. G. Jože Kovič je skušal dati predstavi tisti stari obraz, ki ga je nekoč imela, pa jo obenem tako približati sedanjosti, da bi nam lahko vsaj nekaj nudila. Zivahnost in razgibanost nas je tako presenetila, da smo pozabili na vse pomanjkljivosti komedije same. Ta živa prizadevnost igralcev ni popustila prav do konca, čeprav je bila naporna in zelo zahtevna.

G. Lipah je igral kavarnarja Ridolfa z mirnostjo in treznostjo in je bil tako povsem prepričevalen. Saj to ni bila hvalna vloga zanj. Klepetavca plemiča iz Neapla Dona Marzia igra g. Cesar. Take vloge so seveda zanj kot napisane in kdo bi jih bolj rešil od njega? Trgovca Eugenija podaja g. Jan s tisto dograjnostjo, ki mu je lastna, Flaminio pa g. Raztresen, ki je morda tu in tam malo prejav, zadel pa je zelo dobro izmišljenega grofa Leandra. Placido igra g. Kraljeva. Vittorijo ga. Rasbergerjeva, plesalko Lisaura pa g. Danilova. Te nehalne vloge bi lahko prinesle mnogo dolgočasje, če bi jih igralke ne rešile tako zelo dobro, kakor so jih. Gospo Kraljevo smo videli to pot v drugačni vlogi kakor navadno, ki jo je pa prav tako rešila povsem dovršeno. Lastnik igralnice Pandolfo je g. P. Kovič. Ustvaril je zelo zanimiv tip, tako da je precej doprinesel k uspehu predstave. Njegova maska in igra sta izvirni, premišljeni in prepričevalni v vseh podrobnostih. Natakarije so igrali g. Milčinski, Verdonik in Podgoršek. Goldoni jim je dal precejšnjo vlogo, kakor bi bili platno v ozadju, na katerega padajo projekcije vseh dogodkov iz osredja. In natakarije so rešile svoje vloge res z obudovanjem vredno dobro voljo. Njihova pesem, ples in vsa druga zabava nam je dala vsaj toliko kot vse ostalo. Brivskega pomočnika igra g. Gorinšek, brivskega stolnika g. Brezigar, krčmarja pa g. Blaž. Zelo posrečene glasbene točke je pripravil g. Zebre, sceno pa inž. Franz, J. P.

Zaklonišče pred letalskimi napadi opremite čim bolj udobno! Pri tem naj sodelujejo vsi stanovalci hiše!

Za koroško področje Reicha se sprejmejo takoj strokovni in pomožni delavci vseh panog. Prijave in pojasnila pri Borzi dela v Ljubljani.

Napetost v kmetovem obrazu je nekoliko popustila. Poslal je hitro fantiča, ki se je skrivaj materi za krilo, naj pri-se zahtevan verigo. Korl se je hotel spustiti z njim v razgovor, toda mož je samo kratko prijel ali pa odkimaval, kakor je pač bilo treba.

Začel je tožiti, da je že dal voz, pa ga ni več dobil nazaj in da je sedaj verige tako težko dobiti.

»Tovariš kmet, vse boš težko vrnilo in poplačano. Sedaj je težko. Veš, tovariš, so vedno na pohodu, rabijo vozove, toda potem, po končani osvoboditvi bo vsega dovolj in vse bo poplačano.«

Kmet je molčal. Fantič je prinesel verigo. Kmet jo je tako pogledal, kot da se hoče od nje posloviti! Šla sva nazaj, zvezala lojtnice z verigo in odrinili smo.

»Tovariš Korl, zakaj pa naju je ta kmet tako čudno gledal?« sem ga rado vedno vprašal.

»Vidiš, to je pa belogardistična propaganda. Ljudstvo se nas boji. Gledajo nas kot morilce in razbojnike. Znali so ti hudič, belogardisti, vabko našo malo napako razpihniti v velik, rdeč, krvav balon in ga spustiti po deželi ter ga kazati ljudstvu. Vidiš, mi smo lani nekoliko prenapregli nastopili in nekateri belogardisti so preveč v masah likvidirali belo-

gardiste. Veš, laž je to, da so bili nedolžni, le skriti belogardisti so bili.

»Pa to bi se dalo preprečiti! Javno bi razkazali in dokazali ljudstvu njihova dejanja, pa bi ljudstvo spoznalo in odobravalo,« sem mu odvrnil.

»Veš, to je pa bila težka stvar. Ti na pr. veš, da je ta in ta človek proti nam in ker je proti nam, je izdajalec. Dela seveda tajno, na tihem izdaja, skriva živila pred našimi rekvizicijami. Toda naši kmetje so čudni. Govorijo mu govor, on posluša, kima, a verjame ti ne!«

Mislil sem ei, da ni čudno, če tako bridko preizkušeno, oropano, ogoljufano, tolikokrat nalagano ljudstvo verjame le to, kar vidi!

»Vidiš, danes je ta kmet mislil, da sva prišla ponj in mi baje zadnja ura. Včasih so komandanti res tako delali in dali ljudi brez pomisleka likvidirati, toda za take primere bodo pozneje že klicani na odgovornost!«

Pozneje? Le kdaj? Zakaj ne sedaj, časa in prilike je dovolj! Le misli sem si, to, rekel sem pa »Jasno, jasno.«

(Dalje.)

NE POZABITE
KUPITI ROMAN V SLIKAH
»IVANHOE«

Krivi preroki

»Počakajte 1335 dni pomeni po modrosti pismosledov: Od rojstne ure papešva — leta 339, ko je propadla država iztočnih Gotov! — štejmo do 1335 let. — Kajti tukaj je »dane« toliko kakor »leto«; torej nekaj spremembe, saj drugih je »dane« celih 1000 let! No, države tistih nesrečnih Gotov, ki so popolnoma po nedolžnem prišli v zvezo s strašno papeško zverjo, sicer ni bilo leta 339. konec. Ne, njihov zadnji kralj, Leja, je padel leta 553. v bitki blizu Vezuva (Mons Iactarius), a šele leta 553 — to okroglo letnico bi si menda mogel zapomniti tudi mojster Russel! — je Belizarjev naslednik Narses kot vrhovni vojskovodja iztočnorimskega cesarja Justinijana razdeljal državo iztočnih Gotov in podvrnil Italijo. Ker pa vse skupaj itak ni resno, recimo, da ima Russel prav... Sedaj pa zavedamo ob drugo nerodnost: Rutherford je namreč na drugem mestu ugotovil, da se je vzpon papeštva začel že v 4. stol. in nekoč celo v 3. stol. (Tako poroča časopis »Goldenes Zeitalter« dne 15. oktobra 1936 o predavanju v Luzernu.) Po tem pač vidimo, kako se izgrajkuje s številkami in letnicami, samo da bi jim služile. Ostanimo torej pri tistih 1335 letih, ki jih je bilo z letom 1874 konec!

Med 1874 in 1914 je »doba žetvec, priprava za ureditev kraljestva Kristusovega, ki pride tega leta 1914. Od tod naprej izvoljeni ne bodo več umirali — on seveda tudi ne — ampak pojdejo kot »izbirani« in »nevesta Jag-hetova«, kot nekaki sorodniki v nebesa. Od milijard ljudi, kar jih je kdaj bilo, se takoj, — točneje 1918, oziroma 1925 — povečičajo starozidovski očaki za pozemeljsko vlado in potem vsak dan se 100.000 drugih, ki bodo vidno vstajali. Nesveti ljudje iz preteklih dob so smeli po posebni milosti do vstajanja ležati v nezavestnem spanju, a sedaj jim je dana nova pri-ložnost, da se v tisočletnem kraljestvu izkažejo in obnesejo.

Kaj pa je to: Izkazati se, obnesti se? Sedaj postaja zadeva že nekoliko bolj zanimiva. Vstali stari židovski prvak, Abraham, Jakob, Izaija, Daniel in taki uredijo veliko vsežidovsko vladavino pod načelnostvom nevidnega Kristusa; to je novo kraljestvo Jehovino. Tisti, ki so dobre volje, se dajo obrezati, drugi pa naj vsi počakajo, da bodo uničeni. Vsi dosedajni politični, socialni in verski sistemi pojdejo v nič. Razni spisi te ločine pripovedujejo, da napravi bitka pri Harmagedonu z vsemi takimi reči konec.

III.

Tako zmešan in utemeljen je torej nauk te verske ločine. Sedaj pa propaganda, s katero ga širijo: Priznati je treba, da je tako bogata in dobra, kakor je vsebina nauka rečna in slaba. Russel ni bil učenjak, ki bi kdaj bil rnil prehodu v knjige — to smo že videli! — a bil je velikopotezen ameriški organizator. Ko si je za ustanovil časopis »Varuh Sion«, ki se sedaj imenuje »Stolp čuvarjev« (The Watch Tower), je organiziral tudi družbo, da bi glasilo širila. Mož je potoval in pridigal, sklepal z ameriški časopisnimi podjetji pogodbe za reklamo in organiziral krožek potujočih apostolov. Celo radio si je uredil za širjenje svojega nauka. Vse je omrežil s svojo poslovno delavnostjo, če njegova lastna žena je morala občutiti, kako dober trgovec je: Ko je — bila je njegova vneta in prva sotrudnica — zbolela za lišajem in njemu ni bila več všeč, se je potrudil za ločitev svoje, vzporedno pa je prenesel svojo ogromno premoženje na naslov svoje družbe, da bi draga žena ne imela nobenih pravic. Jasno je, da sodišče ni tako mislilo kakor on. Prerok pa je bil prepričan o svojem svetem misljenju in delovanju. Imel je odločno samozavest velikega trgovca in ponižen čut za Boga dopadljivo delovanje.

Bilo je dokaj naivnih ljudi, ki so mislili, da bi Russelovi učenci in verniki vendar mogli obupati ali vsaj zdovimiti nad njim. Vsa čas se je namreč pokazala potreba po korekturah biblijskega preračunavanja. A bilo je kakor pri adventistih: Množica pozablja, ako jo pitaš z vedno novimi grizljaji. Tu je bil Russel res mojster. Za leto 1914 je bil po sv. Pismu izračunal začetek zlate dobe in obemal rok, ko svetniki ne bodo več umirali, zlasti pa ne njegovi zvesti privrženci in on sam. Skoraj neumno je pa že, da je namesto zlate dobe ravno leta 1914 prišla strašna vojna, in smolo je imel, da je on rok doživel in umrl po njem — kakor so umrli drugi nepreroki ljudje. Pa kaj zato! Koga bi taka malenkost motila? Doba priprave je pač za — nedolžne čase podaljšana... Temu so rekli »paberkovanje«. Da, kdor zna, pa zna...

Ko je Russel leta 1916 umrl, je nasledstvo krenilo močno na levo: Osvobodni Rutherford je bil močno delaven kakor njegov prednik in ustanovitelj sekta, a bil je še silnejši agitator. A v eni točki sta si enaka: Nadrobila sta menda vsega 70 spisov o sv. Pismu, a z Novo zavezo se ne bavita nikdar, razen tako mimogrede. Od Kristusa sta obdržala samo ime, ideologija pa je popolnoma judovska.

Tudi Rutherford se je pogumno izpostavljal. S spisom »Milijoni sedaj živih ne umro« je določil leto 1925 za zadnje leto paberkovanja. Takrat bi se torej moralo začeti vidljivo vstajanje starih židov, in nikdo bi več ne umrl, le 100.000 ljudi bi vstajalo vsak dan. A vsi vemo, da se ni dogodilo — nič. Pa kaj bi tisto! Saj ljudem ne gre za številke, le za tolažbo jim je. In vera v bližnjo zlato dobo je lahkovernim in omejenim dušam taka tolažba.

(Dalje.)

1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 26

Džingiskanovi Mongoli na pohodu

In je vedel prav dobro, kako se bo godilo njegovi mladi ženi, dokler bo v rokah sovražnih Merkitov.

Lepo število mesecev se je izmenjalo, preden se je posrečilo Timudžinu pripraviti vse potrebno za vojni pohod proti Merkitom. Ko je minilo skoraj tri četrt leta je končno vendarle napočilo jutro maščevanja. Na čelu več sto vojščakov je odjezdil Timudžin proti sovragom. Kot pravi peklenski vdril s svojimi v taboriščih nasprotnikov. Le prav malo jih je pustil živeti.

Svojo ženo Bordu je zopet lahko vzel s seboj. Niti besedice ji ni rekel, ko jo je zagledal in takoj nato dvignil na konja. Bordu je namreč pričakovala otroka.

In res, še na potu je rodila mlada mati. V širni in samotni stepi je prvič zaklokal v svet mlado življenje. Bil je fantek.

V tisti noči je Timudžin dolgo časa strmel v zvezdnato nebo; celo njegovi vojščaki so bili po hitri in uspešni zmagi za čuda mirni in tihi. Kakor da se je vsem podila po glavi misel, ki je ključala Timudžinovo srce. Saj nikdar ne bi mogel zatrdno zvedeti, ali je to dete kri njegove krvi ali ne. Za

vedno bo ostal zavil v skrivnostno temo odgovor na vprašanje, ali je bil ta otrok pravi Džingiskanov potomec ali ne. Spraševati Bordu ni imelo smisla. Saj sama ni vedela.

Po prečuti noči je odrinil Timudžin v ranem svitu s tropom naprej proti domačim šotorom. Mrk in molče se je že odločil. Naj bo kakor že hoče, priznal bo tega otroka kot svojega zakonitega prvorojenca. Takoj mu da tudi ime: Džuč. To pomeni — nepričakovani.

Bordu pa je ostala njegova velika in neomajna ljubezen. Po mongolski navadi je Timudžin imel sicer še več žena, toda Bordu je bila in ostala — cesarica.

Z dnem, ko je dobil prvega sina, pa se je lotil Timudžin svoje življenjske naloge, ki naj bi mu omogočila nezaslišano življenjsko pot. Tem načrtom se je posvetil vsega, z vso divjo, neugnano in odločno voljo in neutrudljivo in neizčrpno vztrajnostjo.

Veličasten boj se je začel. Spočetka je Timudžin seveda polagal le temelje svoje bodoče vladavine.

Prvih stopinj na lestevici do oblasti ni napravil le zato, ker je kakor resničen, čeprav nepomemben vojskovodja, vedno sam premislil podrobnosti vsakega vojnega pohoda; ker je uredil svojo vojsko in vojske organiziral; ker je sam poskrbel prav za vse, kar je bilo potrebno za bojne pohode in ker je končno tudi vedno sam vsem svojim ljudem poveljeval v bitki. Pač pa je prav gotovo slonela vsa njegova oblast v prvih letih prvič, drugič in tretjič na tem, da je bil vedno in povsod sam navzoč, da je vedno in povsod sam dajal zgled.

Zato je pri vsakem bojnem pohodu vedno jahal na čelu svojih borcev. Zato je pri vsakem spopadu bil bolj neustrašen, pogumnejši, spretnější kakor njegovi jezdci. Vedno se je odlikoval pred drugimi s svojo prisebnostjo, z izredno zanesenostjo, s taktičnimi in strateškimi odločitvami, s silno telesno močjo. Bil je prvi in najboljši vojak svojega krdela.

Zato tudi ni imel poveljniškega opazovališča, odkoder bi mirno in z vso razsodnostjo mogel voditi potek bojev, ne da bi ga motili posamezni manjši ali trenutni spopadi. Pač na je moral sam vse voditi, sam vsem ukazovati in se še sam bojevat.

Tako je bil prvi vojak svoje tolpe. Bil je to prav vsak dan, vsako noč in

vsako uro. Zakaj v puščavi Gobi ni bilo nikdar miru, nikdar odmora, nikdar premirja.

Kakor divje zveri so živeli. Vedno na preži, vedno pripravljeni na skok, na uboj. In ker so bili prav vsi v puščavi pripravljeni na to, se ni smel nihče izločiti, če ni hotel pogubiti samega sebe.

Življenje, polno nezaslišanih in junaških naporov! V veliki in tako znameniti bitki z vozovi je Timudžin jasno dokazal, kako izredne darove za velikega vojskovodjo ima.

Rod je bil z združevanjem plemen že tedaj narasel na trinajst tisoč borcev. Vsi skupaj so se selili z letnih pašnikov daleč proti jugu na zimske. Za vsak rod je bila to najbolj nevarna doba. Ves pratež so namreč vleкли tudi s seboj. Pa se za jezdec — borec in varuhi — ni vlekel le ves vozovni pratež, tudi vse črede so morali poganjati pastirji čim bolj skupaj in čim bliže ob pratežu. Z vsem tem so se selile tudi žene in vsi otroci. Skratka: skozi puščavo je vlekel rod vse svoje, vse svoje živo in mrtvo premoženje. Vse to varovali pred neštevitimi nevarnostmi pa ni bilo lahko.

Timudžin je prav dobro vedel, kakšne nevarnosti mu groze na potu. Še vedno so bili Mongoli najmanjši rod

v puščavi. Res ne bi bilo težko napasti jih z veliko premočjo in streli. Tako bi bili za vedno izbrisani s sveta in bi za vedno izginili v puščavskem pesku.

Dolga karavana je potovala skozi razsežno in položno puščinsko dolino, ko so začele prihajati z vseh strani naprej poslane izvidnice. V najhujšem diru so se ustavljali opazovalci pred poglavarjem in mu vsi zmedeni in upravičeno razburjeni pripovedovali: »Z vseh strani se nam bližajo sovražni Tajdžuti! Obkoljeni smo!»

Ko je Timudžin po primerjavi posameznih ogledniških izpovedi sešel na pamet sovražne sile, ki so se pripravljale na napad, mu je srce kljub pravljici neustrašenosti začelo hitreje utripati. Obkolila ga je silna sovražna premoč! Po njegovi ceni ni bilo okrog njegovega rodu do trideset tisoč do zob oboroženih jezdecov. Prava armada!

Ostali sta mu le dve možnosti: beg ali napad. Beg s to ogromno okoliščino, pratež in vozovi z ženami in otroki bi pomenil hiter konec. Pa tudi napad proti taki premoči bi pomenil po vseh tedaj veljavnih vojaških računih izgubljeno bitko brez vsakega upanja na rešitev.

(Dalje.)

Iz dela in življenja — od tu in tam

S Spod. Stajerskega

Književna razstava v Mariboru. Urad za ljudsko vzgojo pri Stajerski domovinski zvezi je priredil te dni v Mariboru posebno razstavo »Vaska knjižica«. Književna razstava je bila v okviru kulturnega tedna Stajerske domovinske zveze že prej v Ptuj in Celju.

Sprejem novih članov v stranko. V okrašenih prostorih strankinega doma v Gradcu je bila koncem prejšnjega meseca slovesna prireditev, na kateri je pokrajinski vodja dr. Ueberreiter sprejel v stranko več aglinih mož iz okoliš Maribor mesta in okolice, Celje, Ptuj in Ljutomer.

Glasbena prireditev v Mariboru. Kot prva glasbena prireditev v novem delovnem letu je bil v Mariboru koncert budimpeštanske Veghovega kvarteta. Koncert je bil dne 2. novembra, naslednjega dne pa v Brežicah. Obe glasbeni prireditvi sta bili pod okriljem Stajerske domovinske zveze.

Z Gorenjskega

Obdarovanje ranjencev na Golniku. Državni propagandni urad v Radovljici je dne 26. oktobra obdaroval z različnimi darili vse ranjence, ki se zdravijo v bolnišnici na Golniku. Ob tej priliki je nastopila tudi vojaška godba ter je ranjene vojake razveseljevala s koračnicami in operetno godbo.

Poslušanje tujih radijskih postaj prepovedano. Zaradi poslušanja tujih radijskih postaj je bil pred celovskim izrednim sodiščem obsojen železniški nastavljenelec Ivan Rogac. Pred sodnikom je mož skesano priznal, da mu je bila tozadevna naredba znana. Sodišče mu je odmerilo 15-mesečno zaporno kazen.

Iz Hrvaške

Sprememba v vrstah hrvatskih velikih županov. Hrvatska vlada je nedavno izvedla spremembo v kadru svojih velikih županov. Namesto dosedanjega velikega župana za veliko župo Prigorje, dr. Lamešića, je postavljen za velikega župana te župe s sedežem v Zagrebu ustaški polkovnik Erik Lisak.

Še o sodelovanju Badoljevske vojske s tolovaji v Gorskem Kotarju. Poročali smo že o dokazanem sodelovanju Badoljevske vojske v Sloveniji, Bosni in Dalmaciji s komunističnimi tolovaji. Graška »Tagespost« z dne 27. oktobra pa o tem sodelovanju Badoljevcev s komunističnimi prevratniki objavlja nov daljši sestavek, iz katerega so razvidne še nekatere podrobnosti tega sodelovanja. Iz poročil PK, ki so bila že objavljena, je ugotovljeno, da so Badoljeve vojaške formacije, katerim je bil vrhovni poveljnik armadni general Robotti, ki se je proslavil tudi v Ljubljani s streljanjem številnih talcev in postavljanjem španjskih jezdcev po skoraj vseh prometnih mestnih ulicah, po izvršenem izdajstvu nad svojim zavaznikom, stopile v stik s tolovajskimi skupinami ter se z njimi dogovarjale glede nadaljnjega zadržanja z ozirom na novo nastali položaj. Tolovajem so Badoljevci povsod izročili svoje orožje in svoje municijske zaloge ali so se jim pa celo pridružili. Samo tako so lahko tolovaji od vseh strani napadli Sušak. Po njegovih ulicah so bili srditi boji. Toda nemški vojaki so krepko obvladali položaj in so prepodili prevratnike daleč v stran od mesta. Tako je bilo rešeno tudi hrvaško vojaško zastopstvo pri II. italijanski armadi, ki so ga nameravali poslati v Italijo. Zaradi

sodelovanja Badoljevcev s komunisti. se je položaj slednjih znatno utrdil v Gorskem Kotarju, kjer je bilo ob trenutku Badoljevske izdaje okoli 6000 kr. lt. vojakov. Tolovaji so od njih zahtevali polovico orožja ter so jim za to uslugo zagotavljali svoboden umik. Badoljevci pa konca pogajanj sploh niso čakali ter so enostavno vsi pometali orožje v stran in jo pobirali. Na ta način so tolovaji lahko zasedli naivnejše točke v teh težko prehodnih krajih. Kjer koli so se pojavili tolovaji, so povsod odredili prisilno mobilizacijo od 16. do 40. leta, za moške pa, ki so nrej služili v kakih tehničnih ali tonniških enotah, do 50. leta. Ko je pričela tudi v te kraje prodirati nemška armada, je povsod naletela na hud odpor odmetnikov. Nekemu takemu nastanotnemu batalionu sta se pridružila tudi hrvaški minister dr. Bulat in glavni urednik »Hrvatskega Naroda« Ivo Bogdan, ki sta bila poslana v Split zaradi organiziranja hrvaške državne uprave v novo priključenih dalmatinskih krajih. Minister dr. Bulat sedaj pripoveduje podrobnosti o tedanjih bojih s tolovaji ter zatrjuje, da je borba med že omenjenim nemškim batalionom in odmetniki trajala devet noči in osem dni. Tolovaji so na ta batalion sestrelili 21.000 granat. Nemške edince so morale premagati tudi še težke terenske ovire, saj je bilo treba zasedati kraje, visoke od 800 do 2000 m. Toda vse te ovire so bile premagane, tolovajske skupine deloma uničene, deloma pa razpokane in razkropljene. Sedaj se politično še preostali po raznih gorskih krajih, kjer jih pa že tudi zasledujejo nemške in hrvaške edince. Povsod so nastopajoče čete v naglih sunkih in udarcih ustvarile med tolovaji preplah in zmedo, tako, da za seboj niso mogli niti uničiti zalog streliva in orožja, ki je sedaj padlo v nemške roke.

Hišni posestniki, ali ste že zgradili in uredili zaklonišče zase in vse stanovalce?

TEL. KINO SLOGA 27-58
Obilo prisrčnega smeja in zabave vam nudi najboljši nemški humorist Heinz Rühmann v svojem filmu

»Zaupam ti svojo ženo«

Heinz Rühmann kot neprostopoljni varuh lepe žene — pomeni vrsto blaznih pustolovčin!

Predstave ob delavnikih ob 15 in 17, ob nedeljah: 10.30, 15.30, 18.30 in 17.30.

TEL. KINO UNION 22-21
Nenadkriljiva burka, pri kateri se boste do solz nasmejala

»Moser kot detektiv«

V glavni vlogi HANS MOSER.

Sodelujejo: lepa Elfriede Datzig, simpatični Wolf Albach Retty in drugi priljubljeni dunajski igralci

Predstave ob delavnikih ob 15.50 in 17.30

Izšla je nova knjiga »Slovenčeve knjižnice«

ARGONAVTI II. DEL

ki jo je spisal RADISLAV RUDAN

Ze lamski I. del je vzbudil veliko zanimanje pri vseh bralcih »Slovenčeve knjižnice« in prepričani smo, da bo II. del »ARGONAVTUV« zanimal še posebno vsakega Slovenca, kajti v tem II. delu pripelje pustovska pot Jazona in njegove slavne grške junake tudi na naše slovensko ozemlje.

Naročite se na »Slovenčovo knjižnico«, ki vam v svojem III. letniku nudi bogat izbor najboljših del domače in tuje književnosti. Vsakdo se lahko naroči na 36 knjig letno ali pa na 24 knjig. Knjige so broširane ter v polplatno vezane na navadnem in na boljšem papirju.

»Slovenčovo knjižnico« naročite pri upravi knjižnice Kopitarjeva 6 Ljubljana, v Ljudski knjižnici v Ljubljani, po raznih ljubljanskih trafikah, na deželi pa pri vseh župnih uradih ozir. pri naših zastopnikih.

MOLITEV — NA GORI

58

Vinko Beličič

Novela

X.

Janko je sedel za domačo javorovo mijo na Otavah. Skozj odprto okno je padal na povde velik štirikotni svetle mesečine in se počasi, neopazno pomikal k vzhodni steni. Profesor ni pogrešal petrolejke. Gledal je na vrt, kjer je v lovcih ležala na pol suho seno in dišalo od Vidovih zarj.

Na kraju vasi je pela harmonika, tiše in glasneje, zdaj počasi in ožje, potem spet razigrano in veselo. Davne melodije so se prelivale v toplo, svetlo noč in budile v Jankovem srcu prečudno mehke spomine na davna otroška leta.

»Slišiš, Tina, kdo pa to igra.«

»Batalov Janez,« je odgovorila sestra iz kuhinje, kjer je pomivala posodo. »Jutri gre k vojakom.«

Umetnik! je pomislil. To je njegovo slovo.

»Ali ima že kakšno izbrano?« je hotel se vedeti.

»Mislim, da ne. Pameten fant je. Pri novi železnici dela in vzdržuje hišo. Savi več, kako je pri njih.«

»Kje ne! Prav zato se čudim, kako more strpeti doma, ko vendar vsi Otavčani, ko so stari dvajset let, nenad-

no ne morejo več živeti brez tujega sveta.«

»Najbrž preveč bere,« se je nasmehljala Tina, nakar je Janko zadovoljno dopolnil:

»Pametno bere, pametno!«

Še vedno je sedel pri oknu v polni mesečini, poslušal harmoniko in mislil na Batalova Janeza, ki ljubi Otavice in ki mu bližnja, čeprav kratkotrajna ločitev vzmernirja srce.

Ko je pozno v noč harmonika umolknila, se je na vas zgrnila skrivnostna tišina. Noben pes ni zalajal, nobenega glasu ni bilo od nikoder. Nenadno je profesor zaslišal, kako se z žarki mesečine zlija slavčkova pesem pri studencu, in se je nasmehnil: Le poj, slavec, o ljubezni in njenih čudih! Le poj, vsevdilj...

Janko je zaspal ob njegovih pesmi. Rodilo se je nedeljsko jutro kakor za godovni dan vseh dobrih ljudi. Tina in Janko sta šla k prvi maši in se tudi skup vrnili. Nista mnogo govorila, imela sta vsak svoje misli...

otožne... vesele...

Petručičeva hišica se je svetila v soncu ko belo oblečena kmečka deklica, ki stoji z vencem cvetja in jo

v občutku, koliko oči se upira vanjo, obhaja velika zadrega, zmerom večja, čim bliže je obisk visoke osebe, ki bo prejela cvetje v pozdrav. Vse je bilo osnaženo in čisto, vrt pograbljen, okna umita: še Volk, ta zvesti čuvaj Petručičevine, sorodne krvi s svojimi predniki, a vedno istega imena, kakor je tudi hišna številka nad vrati zmerom ista, se je nekoliko slovesneje vedel.

Na Janko se postaja se je oglašal signal. Janko se je še hitreje spuštal po ozki stezi skozi kostanjeve, prekoračile rebarsko pot, pohitel po košenici, ki je valovila v svojem pisanem travniškem cvetju, prekoračile vrtnicah na peronu. Drugič v življenju ga je povedla ljubezen nekemu naproti, obakrat isti osebi, in vendar je zdaj čutil, da so okoliščine čisto spremeni-tele in da je tudi sam čisto drug človek, nič vihrav in nič prezgovoren.

Iz vlačke je naprej stopila Lučka in se razgledovala okoli sebe. Ko je zagledala profesorja, se je ozrla v Mojco, ki je bila tik za njo. Ljubeznivo so se pozdravili in Lučka, lepa ko kutinov cvet, se je morala nasmehnuti, ko je videla, kako sta se profesor in tetka poljubila. To je ljubezen! je uganila in svetlo nedeljsko pohujšanje ji je še bolj zjasnilo oči.

Lučka je šla med njima, kakor bi bila njuna hči. In res, bila je oseba v kateri sta se s pogledi, mislimi in be-

sedami srečavala Mojca in Janko, zakaj obema je bilo jasno: brez Lučke bi bili njuni življenjski poti še vedno daleč vsakebvi.

»Oh, koliko metuljev je tu in kako pisani sol!« je vzklila deklica in zavzeta gledala po košenici.

»Doma imam zbirko metuljev,« mu je pojasnila Mojca.

»Imaš že lastovničarja?« se je zanimal Janko.

»Oh, pa ja!« je omalovažujoče zategnila po ljubljansko.

Janko se je nenadno ustavil, jo prijel za roko in ji pokazal na leskov grm.

»Imaš takega tudi že?«

Lučka je videla na zelenem listu metulja ki je bil mirujoč bolj podob-ven večji. Prelepa rdeča krila so preprezale bele proge.

»Joj, takega pa še nisem videla!« se je tiho začudila.

Imenuje se rdeči trakar. Če bom imel srečo, ga hoš lahko uvrstila v zbirko. Samo zelo težko ga je ujeti.

Iz žepa je vzel robec, ga razgrnil in mu dva robova zataknil za notranji klobukov trak, tako da je imel posodo in pokrov. Držeč vsako v eni roki se je tiho približal grmu. Komaj se je metulj dvignil, že se je znašel v klobuku in Janko ga je naglo pokril z robcem. Potem je pisanemu krasotcu previdno strl oprsje, da mu ne bi otre-

sel prahu. Mrtvega metulja je spravil v škatico za vzgajalce in jo dal Lučki.

»Napiši v seznam kraj in datum,« ji je rekel in z nasmehom pogledal Mojco.

Tina jih je počakala na pragu. Ženski sta se za trenutek zazrli druga v drugo, primerjajoč svoje vtise z davnim spominom. A našli sta tako malo skupnosti, da sta prišli v zadrego. Iz njunih oči je govorilo iskreno sočutje: Tina je mislila na minula leta Mojčinega čakanja, Mojca je mislila na krivdo, ki jo bo vedno čutila pred tko kmečko žensko... osamelim Otavčankom.

Nikdar ne bo Tina pozabljena, nikdar zapuštena!

Kosilo je bilo pri kraju. V zraku je dehtela ostra zgodnjeoletna vročina. Otavice so umolkile v nedeljskem počitku.

»Lučka,« je najboljšje volje spregovoril Janko, »danes, pa se ti bom oddolžil za tiste črešnje, ki si mi jih prinesla v bolnišnico. Za vsako ti jih bom dal deset. Zdaj pa povej račun!«

»Oh!« je vzklila in se zasmejala. »Kam pa bom s tolikimi!«

»S sabo jih poneses v Ljubljano!« Imeli so lepe, lepe ure pod črešnje, tako nepozabne ko redke ure sreče.

»Lučka,« se je izmislil Janko in po- mežiknil Mojci. »Prinesla si mi tri in petdeset črešenj. Zdaj si iz obeh ko-

šar izplačaj tisočdostotne obrestile

68. Ogenj v kamini je že zadremal in le žerjavica je še včasih globoko zazevala, ko je grofič omahnil v spanec na naslonjaču.

Keltske naselbine v Španiji

Pri gori Bernorio v Valenciji so začeli odkopavati važne keltske naselbine. Najprej so našli več dragocene železnih skrinjic iz druge keltske železne dobe, ki so jih dali v raziskavanje pokrajinskemu muzeju. Te izkopanine so zato važne, ker pojasnjujejo zgodovinsko delovanje Kelto v Španiji in njih utrdbene naprave v drugi železni dobi.

MALI OGLASI

POSTREZNICO od pol 2 dalje dnevno izjem za takoj. — Matek-Mikeš, Frančiškanska ulica.

»TOXIM« PRASEK — zanesljivo uniči mrčes uši, stenice, bolhe itd. Drogerija KANC, Zidovska ulica 1.

RAZPRODAJA BIKIKLJEV

več komadov in nekaj tricikljev, zaradi izpraznitve skladišča po zelo znižani ceni naprodaj. Sušteršič, mehanična delavnica, Tyrševa cesta 13 (Figovec, levo dvorišče).

Večje, zdravo SKLADIŠČE IN SUPO lahko ločeno, vzamemo v najem. Pismene ponudbe upravi »Slovenec« pod »Začasno št. 7481.

Boljša NALIVNA PERESA dobro ohranjena kupuje po najvišji dnevni ceni trdka EVE-REST, Prešernova 44.

VEČ TRICIKLJEV

različne velikosti, zaradi izpraznitve skladišča po zelo znižani ceni naprodaj. Sušteršič, mehanična delavnica, Tyrševa cesta 13 (Figovec, levo dvorišče).

KNJIGE NEMŠKE in slovenske, znanstvene in zabavne kupuje Kleinmayer & Bamberg, Miklošičeva 16.

VSA RADIO POPRAVILA vam točno, strokovno in z jamstvom ter s predhodnim pregledom in proračunom izvrši trdka »Philips-Radios«, Ulica 3, maja št. 6.

KOT POMOC v gostilno ali trgovino bi žel k dobri hiši, ki potrebuje pridno moč z večjim kapitalom. — Ponudbe upravi »Slovenec« pod »Začasno št. 7523.

LEPA PARCELA

približno 22.000 m² — blizu remize, po 75 lit za m² naprodaj. Resni kupci naj se oglasijo na poštni predal št. 230. — Posredovalci izključeni.

VEČ VOZ STELJE zamenjam za blago. Ponudbe upravi »Slovenec« pod »Rožnik« št. 7530.

Po kratki, mučni boleznj naju je zapustila najina nenadomestljiva žena, mamica, sestra, teta in svakinja, gospa

Žerjal Angela roj. Kalin

žena vlakovodje drž. žel.

v petek, dne 5. novembra 1943, previdena s tolažili sv. vere. Pogreb blage pokojnice bo v nedeljo, dne 7. novembra 1943, ob 3 popoldne iz kapelice sv. Jožefa na Zalah k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 5. novembra 1943.

Zalujoči: ANTON, mož; ing. ANTON, sin — in sorodstvo.